

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Sroda, dnia 27 września 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1 mrk. Za odnośnienie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja
Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk. nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwykłe 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Prenumeratę i ogłoszenia w Tomaszowie do „N. Kurjera Łódzkiego” przyjmuje Olga Hill ulica Tekla Nr. 1.

TEATR POLSKI, Cegielniana Nr. 63.

W czwartek, 28 o g. 7 $\frac{1}{2}$ w.

MŁODY LAS

sztuka w 4 aktach, J. A. Hertza.
Bilety do nabycia w cukierni Roszkowskiego, Teatr czynny we wtorki, czwartki soboty - w niedzielę i święta dwa razy

W sobotę, 30/9 i w niedzielę, 1 października o godz. 7 i pół wiecz.

FAUN

Komedja w 4 aktach Est. Knoblaucha
Teatr czynny we wtorki, czwartki soboty - w niedzielę i święta dwa razy

Organizacyjne zebranie Polskiej Macierzy Szkolnej

dzisiaj, w środę, dn. 27 września o g. 8 w., Przejazd 34. Wstęp mają jedynie członkowie, którzy uprzednio złożyli deklaracje. 1

Słowo a treść.

W krakowskim „Głosie Narodu” prof. Stan. Kutrzeba, jeden z wybitniejszych naszych badaczy form polityczno-ustrojowych, daje obaśnienia, cenne ze względu na ich zwięzłość i jasność.

Cóż to więc jest państwo? Odpowie każdy podręcznik nauki o państwie: „związek w jedną całość zróżnicowanych ludzi, osiadłych na pewnym terytorjum, podległych jednej najwyższej władzy”. A więc: 1) lud, 2) ziemia i 3) władza najwyższa, to znamiona państwa. Od innych zrzeszeń ludzi, na pewnym terytorjum osiadłych i w pewną całość zróżnicowanych, różni państwo to, iż ta władza, która nim rządzi, jest jego najwyższą władzą, z siebie samej swoją moc rządzenia wyprowadzająca. W tej władzy państwa leży moc ustawodawania, kierowania czyli administracji, sądzenia, tworzenia siły zbrojnej.

Kto chce niepodległości, to znać — chce państwa. Żądania więc niepodległości czy państwowości pokrywają się sobą. Przeciwnością tego jest, jeśli ludzie na pewnym terytorjum osiadli, nie są podlegli jednej najwyższej władzy; a więc nie stanowią państwa prowincja, nie stanowią go departament czy gubernja i t. d., choćby taka część państwa miała przyznaną rozległą autonomję i samorząd, to jest ustawodawczą i administracyjną odrębność. Nie jest więc państwem Galicja, nie jest państwem nawet Finlandja, nie jest niem i Chorwacja, bo im brak istotnego czynnika państwa: jednej najwyższej władzy.

Lecz państwo państwu nierówne. Państwo tworzy Rosja, Francja czy Anglja, państwami są jednak także: Bawarja, Saksonja, Prusy i t. d., zróżnicowane zatem w jedno państwo związkowe: Niemcy; państwami są poszczególne stany w Stanach Zjednoczonych Ameryki, stany niektórych południowych państw, państwem była Bułgarja, jeszcze lenna wobec Turcji i t. d.

Nierówności tych państw podstawą jest to, że nie wszystkie mają

suwerenność. I znów powie nam każdy podręcznik nauki o państwie, że państwo suwerenne — to takie, którego władza jest najwyższą i niezależną, nie zna więc nad sobą żadnej wyższej władzy. Jest więc suwerennym państwem Dania czy Grecja, nie mają zaś suwerenności Bawaria lub Prusy, czy poszczególne stany, to jest państwa Stanów Północnej Ameryki, choć o tyle od Grecji lub Danii większe obszarem, ludnością, zamobnością, siłą itd.

Przyjął się ten termin suwerenności w nauce wszystkich krajów. Razi on polskie ucho swoim dźwiękiem, lecz jedynie ten termin ma ścisłe znaczenie. Po polsku najlepiej jeszcze można go oddać przez termin: udziałność, który jednak nie jest przyjęty jako termin ścisły. Zgola już chwilem jest pojęcie samodzielności, która tak dobrze może oznaczać wogóle państwowość, jak i suwerenność. Pojęcie niezależności również nie jest całkiem jasne, raczej oddaje pojęcie suwerenności.

Przy określaniu więc dążeń polskich nie wystarcza, gdy się je chce ściśle określić, mówić o żądaniu „państwowości”. Trzeba bliżej, ściślej sprecyzować, jaka to ma być państwowość. Nie uwielicza pojęciu suwerenności unja, w jaką państwa wchodzi; suwerennymi są tak Austria, jak Węgry. Ale państwo bez suwerenności może być bardzo ograniczone, i te ograniczenia mogą rosnać coraz dalej; z chwilą, gdy nad władzą w państwie stoi inna państwowa władza — to zawsze ta wyższa może stosunek swój do tamtej zmienić. I wie się to dobrze z historii, jak to wyższa władza swoją przewagę coraz wzmacnia, prze w kierunku przyjęcia przez siebie coraz dalszej władzy; dość wskazać na państwa związkowe Rzeszy niemieckiej, jak tracą one coraz ze swoich atrybucji na rzecz cesarstwa. Chyba, że państwo bez suwerenności przy sprzyjających okolicznościach usunie swoją zależność, naprzykład zrywając stosunek lenny, jak Bułgarja w stosunku do Turcji itd.

Państwo bez suwerenności zbliża się do pojęcia prowincji. Mogą istnieć twory pośrednie: naprzykład Galicja jest prowincją, ale ma niektóre cechy państwowości, jak to niedawno wykazał Dubanowicz. Prowincja, obdarzona szeroką autonomją, może nawet mieć więcej swobody wewnętrznego życia, niż państwo, które nie ma prawa suwerenności, a zostało skrepowane na korzyść tego, które ponad niem stoi. O ileż swobodniejszą w urządzaniu swego życia jest prowincja, będąca Kanadą angielską lub Australją, niż które z państw Rzeszy niemieckiej.

Pełnem jednak życiem państwem żyje tylko suwerenne państwo, choćby unja z innym było związane.

Stanisław Kutrzeba.

Przedwczesne łargi.

Jak będzie wyglądał zapowiedziany od czasu do czasu manifest carski, czy też rządu rosyjskiego, w kwestji polskiej, trudno przewidzieć, ale to jedno już wiemy dzisiaj, jak terowały mu w opinii publicznej w Rosji drogę organa kadetckie i nacjonalistyczne.

Z głosów prasy tego pokroju, które aczkolwiek w późniejszym terminie, doszły nas obecnie, wynika, że nie zależy im na tem, co dać polakom, ale na tem, czego im nie dać. Ostrzegają też zawczasu, aby w hojności nie posunęto się zbyt daleko, aby nie osłabiono i nie zwalniano centralistycznych węzłów administracji rosyjskiej.

W tym duchu już w sierpniu przemawiali nie tylko oficjalne dzienniki pietrogradzkie i moskiewskie, lecz także poważniejsze organa rosyjskiej prasy prowincjonalnej, której wpływu lokalnego zapoznawać nie należy.

Tak między innymi „Rostowska-Riecz” zamieściła artykuł docenta uniwersytetu S. Keczekjana p. t. „Autonomia nie jest unją”. Wywodzi w nim autor, że ani polityczna samodzielność Polski, ani Polska z „ziemstwem rozszerzonym” nie jest rozstrzygnięciem kwestji w duchu autonomji. — Polski zaś punkt widzenia „oczywiście broni wskrzeszenia Polski, jako państwa samodzielnego”. Ale, po pierwsze nie jest to tem, co mamy prawo rozumieć przez autonomję Polski, po drugie jest to rzecz niemożliwa dla przyjęcia przez Rosję, w takim samym stopniu dla Rosji postępowej, jak i dla Rosji urzędowej. — Rzecz to nie do przyjęcia przez Wielką Rosję. Autonomia jest tylko wyższym stopniem decentralizacji państwowej. Taką jest sytuacja np. Kanady, Galicji — oświadcza autor. Za czasów „ruchu wolnościowego” rosyjskie społeczeństwo postępowe ogłosiło autonomję Polski, jako część swego programu. O politycznej niezależności Polski nie było wówczas mowy i niema powodu wyrzekać się owego programu i dziś. Byłoby wielkim nierozsądkiem osłabiać jednemu Rosji. Czasy nasze, to zaiste czasy wielkich mocarstw. Ażeby być wielkim, tj. silnym swym obszarem, bogactwami naturalnymi, przemysłem, techniką, armją, flotą — do tego dąży każde mocarstwo. I w tem pewna rękojmia kulturalnego i duchowego powodzenia kraju. Rozwinąć swe bogactwa i stworzyć potężną kulturę potrafi tylko silna Rosja. Winniśmy przeto unikać wszystkiego, co może osłabić Rosję, jako wielkie mocarstwo.

Rozwiązanie kwestji polskiej powinno położyć kres przeciwstawieniu „Polska” i „Rosja”. Polska — jest

właśnie Rosją, wolną częścią, wolnie Rosji. Ale, być może, historyczne prawa polaków wymagają czegoś większego, niżli autonomja krajowa. Kto chce poważnie traktować sprawę, powinien uznać, że wszelkiego rodzaju „prawa historyczne” nie są dane raz na zawsze, lecz określane przez całokształt warunków istniejących. Przecież miały niegdyś: Ukraina, Kaukaz, Litwa, Kurlandja zupełnie inne losy polityczne. Ale ktoś żąda w imię tych domniemyanych praw historycznych rozczłonkowania Rosji? Moze to czynić tylko „postępowość”, — wroga postępowej Rosji.

Tyle prof. Keczekjan. Po tych wykrętnych wywodach łatwo domyśleć się, jak wyglądałaby „autonomia” pojęta w jego duchu.

Albo znówu jak niejaki p. Andrzej Śnitko w dzienniku „Kijew” (z 10 sierpnia) tłumaczy warunki, pod którymi możnaby dać polakom autonomję:

„Mieszkańcy Królestwa Polskiego — pisze on — będą korzystać w imperjum z praw, które mają poddani najprzychylniej traktowanych mocarstw, lecz winni jednocześnie podlegać pewnym ograniczeniom. Tracą prawa wyborcze do Izby, ziemstw itp. prawa służbowe i prawo nabywania ziemi w kraju Zachodnim do Dźwiny i Dniestru, nawet majątki odziedziczone w kraju Zachodnim przez obywateli Królestwa Polskiego będą w ciągu 3 lat-ch sprzedawane innym osobom”.

Otwarcie już i bez obstrukcji stawia kwestję prasa skrajnie nacjonalistyczna. Jeden z jej organów „Grosz” numerze z 20 sierpnia zamieszcza artykuł, streszczający się w następujących wywodach.

„Dla nas jednakowo dziwne i śmieszne zarówno zachwalstwo żydowskie, jak kogucia zadzierzżystość inteligencji polskiej, która nabrała już nieco za dużo śmiałości. Według ogólnej opinii niechaj w „kraju Prywiślańskim” robią, jakie chcą ustroje lub samorządy, czy to będzie „autonomia”, czy ziemstwo z niezależnym prawodawstwem od cesarstwa, czy zwać się będzie „kraj Prywiślański”, były polski, republika, czy ziemią konstytucyjną z jakimś magnatem w roli władcy, dla narodu rosyjskiego nazwy te są obojętne.

On — ten naród — w ciągu wieków zalewał krwią swą „kraj Prywiślański” i żąda, wycierpiawszy od polaków i żydów poddostatkiem, jednego, aby imię rosyjskie było tam zawsze pierwsze, a język rosyjski, aby panował we wszystkich urzędach i cerkiew prawosławna była przodującą, aby rosjanie byli tam na pierwszym miejscu, a reszta ludności z wyjątkiem żydów, stawała się szybko i niepowstrzymanie, jak chaństwa kazzańskie, astrachańskie, Mordwini i Czuwasze, rosyjską.

A jak osiągnąć taką rusyfikację — czy z pomocą republiki, czy konstytucji, to drobnostka, to rzecz wadz byle trzymały one cugle w ręku i pamiętały, że wśród polaków w „kraju Prywiślańskim” mieszka wielu ro-

Dnia 25 b. m. wieczorem zmarł zupełnie nieoczekiwanie mój ukochany syn, nasz drogi brat, kochany szwagier i wuj

Ludwik Knothe

w 46 roku życia.

Pabjanice, 1916 roku.

**W imieniu pogrążonej w żałobie rodziny
Edmund Knothe.**

Przewiezienie drogi nam zwłok z Pabjanic do Tomaszowa nastąpi dnia 27 września o godz. 10 i pół przed południem. Pogrzeb odbędzie się dn. 28 b. m., we czwartek, o godz. 4 po południu.

W czwartek, d. 28 b. m. w kościele św. Krzyża o godz. 8 m. 30 za

s. † P.

Stanisława Michałkiewiczza

odbędzie się żałobne nabożeństwo, na które zapraszają kolegów i znajomych

matka, brat i siostry.

Król Konstanty nie przedłuży już swego pobytu w Atenach. Pałac królewski już zamknięto.

Nowa nota koalicji.

AMSTERDAM, 25.9. Z Londynu donoszą, że przedstawiciele koalicji wręczyli rządowi greckiemu nową notę, domagającą się, by Grecja zajęła zdecydowane stanowisko przeciw mocarstwom centralnym.

Przed czynną interwencją Grecji.

KONSTANTYNOPOL, 25.9. Dzienniki tutejsze donoszą:

Z możliwością zbrojnej interwencji Grecji należy się liczyć zupełnie poważnie.

„Tanin“ donosi, że król Konstantyn nie może już stawiać dłużej oporu żądaniom koalicji.

Zamiary Venizelosa.

Biuro Reutersa donosi z Nowego Jorku: Korespondent „Associated Press“ w Atenach miał rozmowę z Venizelosem, który na zapytanie, czy jest prawdą, że udaje się do Salonik, by stanąć na czele ruchu rewolucyjnego, oświadczył:

„Nie mogę na to odpowiedzieć. Muszę jeszcze czekać i zobaczyć, co rząd zamysła uczynić, zanim się zdecyduje na to, co jest najlepsze w razie, jeżeli Grecja nie przystąpi do wojny. Jeżeli król nie zechce usłuchać głosu narodu, musimy sami znaleźć drogę najlepszą. Nie wiem, co to będzie, ale dalsze trwanie w obecnej sytuacji jest niemożliwe do zniesienia. Znosiliśmy dotąd wszelkie

cierpienia nieszczęsnej wojny wskutek tego, że byliśmy neutralni“.

Zeppelin w Anglii.

AMSTERDAM, 25.9. Według bardzo niejasnych sprawozdań telegraficznych o zestrzeleniu dwóch sterowców, zdaje się, że katastrofa nastąpiła w Essex.

Komendant pierwszego, którego załogę pojmano w niewolę, niema ran od poparzenia. Sądzą, że wypadł z gondoli. Według sprawozdań korespondentów z różnych miejscowości pomiędzy Londynem a wybrzeżem nastąpiła po zamknięciu dnia o godz. 12 m. 50 głęboka cisza. Potem widziano na niebie iskrę czerwoną i płomień, ukazujące się na górnej części sterowca, a wkrótce cały sterowiec zmienił się w kulę ognistą, wyprostował pionowo i tak spadł na ziemię. Według innej wersji gondola zawisła na gałęziach drzew. Reszta leży na polu. Załoga pewnego parowca batawskiego, który wczoraj wieczorem przybył do Londynu, widziała, jak nad zeppelinem znajdował się lotnik, dający w powietrzu czerwone sygnały. Zaraz też nastąpił huk i zeppelin spadł w płomieniach na ziemię. Widocznie lotnik rzucił bombą w sterowiec.

Powrót hr. Czernina.

WIEDEN, 26.9. — Poseł austriacko-węgierski w Bukareszcie, hr. Czernin, przybył wczoraj po południu wraz ze 127 poddanymi austriackimi i węgierskimi do Wiednia.

Rosja, a sprawa polska.

SZTOKHOLM, 26.9. — Donoszą tu z Rietrogradu: W sferach decydujących ustala się obecnie coraz bardziej pogląd, że sprawa polska może być rozwiązana jedynie w myśl państwowych interesów rosyjskich, określonych w znanym memorjale Czichaczewa. Memorjał ten, jak wiadomo, wypowiada się przeciwko niepodległości Polski, oraz wyklucza z granic przyszłego Królestwa Polskiego całą Białoruś, gubernię chełmską i Galicję wschodnią ze Lwowem. Większość rady ministrów podziela ten pogląd.

W tym duchu ma też być sformułowana deklaracja rządowa, termin jednak jej ogłoszenia nawet w przybliżeniu nie jest ustalony.

Zniszczony „zeppelin“.

AMSTERDAM, 25.9. — Tutejszy „Tijd“ dowiaduje się z Londynu, że wzięta do niewoli załoga jednego z dwóch zestrzelonych sterowców zniszczyła instrukcje wojskowe i wszystkie ważniejsze części swojego statku, resztę zaś w stanie niemożliwym do użycia, rozrzuciła na rozległej przestrzeni.

Obrazy Koła Polskiego w Wiedniu.

Do „Nowej Reformy“ donoszą z Wiednia:

Z powodu obrad komisji gospodarczych i komisji politycznej Koła Polskiego, zjazd posłów, zwłaszcza demokratycznych, był bardzo liczny.

Wielkie zajęcia budziły rozprawę komisji politycznej, które toczyły się przez dwa dni i dopiero dziś, późnym wieczorem się skończyły. Uchwały powzięte świadczą, że Koło Polskie zamierza w najbliższym czasie rozwinąć bardzo żywą akcję polityczną w wielu kierunkach i w ścisłe wejść porozumienie z reprezentantami Królestwa Polskiego, do czego wkrótce nadarzy się sposobność.

Jednomysłność panowała w sprawie reaktywowania parlamentu i delegacji. Na podstawie uchwalonego wniosku posła Daszyńskiego, Koło Polskie dążyć powinno do jednolitego w tej sprawie postępowania przez porozumienie się z innymi stronnictwami.

Komisja polityczna powzięła następujące uchwały:

Wnioski przedstawione przez dr. Lea:

Ponieważ powzięte postanowienia w sprawie polskiej, odpowiadającego obecnej sytuacji wymaga—po otrzymaniu autentycznych oficjalnych wyjaśnień—porozumienia z Królestwem Polskiem, komisja polityczna Koła Polskiego uważa za przed-

wczesne przystąpić obecnie już do uchwał merytorycznych, odnoszących się do tych spraw i wzywa prezesa Koła do użycia odpowiednich kroków, celem pozyskania tych autentycznych wiadomości i zainicjowania porozumienia się z reprezentantami Królestwa Polskiego.

Celem zapewnienia Kołu Polskiemu i polakom w ogólności należnego im wpływu na tok spraw politycznych w monarchji, komisja polityczna uznaje potrzebą podjęcia jak najenergiczniejszej akcji celem:

1) reaktywowania parlamentu i delegacji;

2) przywrócenia polakom należnego im udziału w rządzie państwowym;

3) wprowadzenia na powrót urzędników polskich na stanowiska w różnych władzach centralnych, które przed wojną obsadzone były przez polaków;

4) powołania polskich urzędników do współdziałania przy załatwianiu w rządzie austriackim, rządzie wspólnym, oraz przy władzach wojskowych ważnych spraw politycznych i administracyjnych dotyczących polskich interesów politycznych i narodowych.

Ponadto uchwalono następujące wnioski p. Daszyńskiego:

Komisja polityczna uważa za zadanie pierwszorzędnej wagi, żeby wejść w ścisłe porozumienie z reprezentantami narodu węgierskiego, tak stojącymi po stronie rządu, jak i będącymi w opozycji. Celem tego porozumienia ma być uzyskanie poparcia sprawy polskiej u mocarstw centralnych i wszystkich innych, które będą decydowały o utworzeniu państwa polskiego.

Komisja polityczna uchwała przedłożyć Kołu Polskiemu wniosek, aby w jaknajkrótszym czasie został zwołany parlament austriacki i aby wybrano delegacje. Prezydium powinno w tym celu porozumieć się z stronnictwami parlamentu celem jednolitego postępowania.

**Wczoraj wieczorem nagle i nieoczekiwanie zmarł
Dyrektor naszego Zarządu**

ŁUDWIK KNOTHE

Przeszło 25 lat, zawsze stojąc na straży powierzonych Mu obowiązków, pracował zmarły dla dobra naszej firmy i dzięki nieposzlakowanej prawości swego charakteru był nam wszystkim drogi. Pamięć o Nim, pełną wysokiego szacunku, zachowamy na zawsze.

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Pabjanickich Fabryk WYROBÓW Bawełnianych
„Krusche i Ender” Pabjanice 1916 roku.

**Zupełnie nieoczekiwanie zmarł wczoraj wieczorem
Dyrektor naszej firmy**

ŁUDWIK KNOTHE

Głęboko zasmuceni żałujemy wszyscy tak wczesnie zgasłego szanownego szefa, który prawością charakteru i prawdziwą dobrocią zaskarbił sobie serca nas wszystkich.

Pamięć o Nim nigdy w nas nie zagaśnie.

Urzednicy i Majstrowie

Towarzystwa Akcyjnego, Pabjanickich Fabryk WYROBÓW Bawełnianych
„Krusche i Ender” w Pabjanicach.

Cieężko zasmuceni podajemy żalobną wiadomość, że długoletni Naczelnik Nowomiejskiego Oddziału Miejscowej Str. Och., a ostatnio członek Zarządu Pan

LUDWIK KNOTHE

zmarł dn. 25 b. m. w 46 roku życia.

Przewiezienie zwłok z Pabjanic do Tomaszowa nastąpi dn. 27 września o godz. 10 i pół przed połud.

Pogrzeb odbędzie się dnia 28 o godz. 4-tej po południu.

ZARZĄD
Pabjanickiej Straży Ogniowej Ochotniczej

Obwieszczenie.

Miejscowa Cesarsko-Niemiecka kasa policyjna, Spacerowa 14. przyjmuje zapisy na V. niemiecką pożyczkę państwową.

Cena pożyczki wynosi:

za 5 proc. pożyczkę państwową przy żądaniu sztuk 98 Mr.

za 5 proc. pożyczkę państwową przy wniesieniu do księgi długów państwowych 97,80 Mr.

za 4 i pół proc. asygnacje skarbowe po 95 Mr

Szczegółowe warunki zapisów na pożyczkę są do przejrzania w kasie policyjnej. Zapisywać się jednakoż można na każdą sumę dzielącą się przez 100. Zapisujący się mogą, począwszy od 30 września r. b. w każdym czasie wpłacać przydzielone im sumy całkowicie.

Obowiązani oni są zapłacić:

30 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 18 października r. b.

20 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 24 listopada r. b.

25 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 9 stycznia r. n.

25 proc. od przydzielonej im sumy najpóźniej dnia 6 lutego r. n.

Również zapisy do 1000 Mr. nie potrzebują być do 1-go terminu wpłat wniesione całkowicie.

Łódź, dnia 4 września 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
Loehrs.

OBWIESZCZENIE

Niniejszem przypominam się, że stosownie do rozporządzenia pana General-Gubernatora z dnia 19.4.1916 dotyczącego prawnego czasu podczas miesięcy maja do września włącznie, z dniem 30 września, w myśl rozporządzenia, kończy się o godzinie pierwszej po północy. Zegary winny być zatem 1 października cofnięte o jedną godzinę wstecz.

Łódź, d. 21 września 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
Loehrs.

OGŁOSZENIE.

Włościanin Józef Adamczyk, ze Stanisławowa, został wybrany i zatwierdzony sołtysem

kolonji; Zalesie, Hipolitów, Marjanów, Mauryków i Stanisławów, gminy Wodzierady, powiatu Łaskiego.

Łódź, dnia 16-go września 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
Loehrs.

OGŁOSZENIE.

Włościanin Marcin Smigielski, z Kutrzyca, został wybrany i zatwierdzony sołtysem wsi Kutrzyce, gminy Wola-Weżykowa, powiatu Łaskiego.

Łódź, 15-go września 1916 roku.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji
Loehrs.

Teatr Popularny (Konstantynowska 16).

Zrzeszenie Artystów Polskich!

Otwarcie sezonu!

W sobotę, 3 września 1916 r. o godz. 8 wiecz.

Nowości!

1-szy raz!

Nowości!

W OKOPACH

Krotkowiec w 3-ach aktach, Mieczysława Swobody.

Bilety wcześniej do nabycia w Cukierni W-go Ulricha (róg Piotrkowskiej i Zielonej) w dniu zaś widowiska w kasie teatru od 5 po południu, w niedzielę i święta w kasie teatru

W niedzielę, dnia 1-go października 1916 roku

dwie przedstawienia o godz. 3 po poł.

Nowa wystawa!

Gwiazda Syberji

Dramat narodowy w 4 aktach, Starzeńskie90.

od 11 rano do końca widowiska.

O 8 wiecz.

po raz 2-gi

W OKOPACH

Teatr Nowoczesny

M. Tokarska

J. Zejdowski

Z. Swiderska

W. Janota

i wiele innych pierwszorzędnych atrakcji. W środy i soboty zmiana Początek o godz. 7 i 9 g. w soboty i niedziele o 5, 7 i 9 godz.

W sobotę, 7 października 1916 r.

otwarcie

Teatru Bagatela Café Restaurant „SAVOY”

Krótką 6.

Krótką 6.

Właścicielka Magazynu Mód

M. Morawska

Łódź, Zielona Nr. 5, piętro I, front,

po powrocie poleca: modele wiedeńskie i warszawskie, oraz sprzedaż: fasonów nieubranych, piór i fantazji.

2184—1

Magazyn kapeluszy

C. Kalinowskiej

PIOTRKOWSKA Nr. 152,

(dawniej Piotrkowska 26),

poleca nowości na sezon bieżący, a także przyjmuję wszelkie przeróbki.

Ceny przystępne. — — Ceny przystępne

Z powodu podrożenia surowców, zmuszeni jesteśmy podnieść cenę gazu ogrzewalnego z dniem

1 Października 1916 roku,

przy oświetleniu gazowym i innym oświetleniu na Rb. 2.50 k. za 1000 st. sześć. 3.—

Taryfa zniżki ceny przy większym zużyciu gazu, na zasadzie kontraktu z miastem, pozostaje bez zmiany.

Łódzkie Gazownie.

8-mio klasowe gimnazjum filologiczne

B. BRAUNA

Dzielnia 57.

Równoległe klasy z wykładowym językiem polskim wszystkich przedmiotów otwarte zostały, przy I, II, III i IV klasie.

Informacji udziela kancelarja gimnazjum codziennie od 8 rano. 1935—5

Nauczyciel tańca

Witold Lipiński

PRZEPROWADZIŁ SIĘ.

zastać można od 3—6.

Południowa Nr. 24 m. 4,

II piętro — front.

Ogłoszenia drobne:

A. Meble z 4 pokoi sprzedam tanio Piotrkowska 189 m. 9 1497—3

B. Bezwarunkowo 5 lat można nosić ubranie z materiału „Amerykańska-Skóra”. Doskonale jępodnie od rub. 3.50, Piotrkowska 145—34.

J. Józef Wolf, zgubił kartę od paszportu niemieckiego, wydaną w Łodzi.

J. Jan Adamus, zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

J. Józef Urbaniak, zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi i kartę od podwoły oraz 9 rubli pieniędźmi.

H. Helena Sępke, zgubiła nadkartę od paszportu rosyjskiego, wydaną z fabryki Gampezo.

K. Kaloszy partje sprzedam. Oferty składać w Kurjerze do 1 października pod „Kalosze”.

K. Kupię biard łuzowy, jednocześnie aby miał kryte łuz. Oferty proszę składać w restauracji, Rokiclińska-Szosa 60, Władysław Krowiranda.

M. Mieszkania do wynajęcia z komórkami, Pańska 47 (przy Zielonym Rynku) wiadomość na miejscu.

M. Maria Lewandowska, zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

N. Niewielator kupię zaraz, oferty „100”

P. Potrzebna modystka do kapeluszy, Zielona 33.

P. Potrzebna młoda służąca do wszystkiego umięjąca dobrze gotować zgłaszać się tylko z dobrami świadectwami do N. Kurjera Łódzkiego. 1850—0

P. Papier gazetowy do sprzedania. Wiadomość w N. Kurjerze Łódzki. 1850—0

R. Rysownicę dużą z koźkami kupię. oferty sub „Rys”.

Z. Zaginął dowód № 56147 — 57820 i 153267, Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia 31.

Z. Zaginął dowód № 149059 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego. Zachodnia 31.